

ПИЈЕМОНТ

Директор: Бранко Божовић

Оснивач: ЉУБОМИР С. ЈОВАНОВИЋ

Уредник: Коста М. Луковић

Политика неутралности

Докле ће балканске државе одржавати неутралност?

То питање занима нас Србе, за које би прекидање балканске неутралности било велика олакшица у данашњој тешкој ситуацији. Али још више интереса има тај факат баш за оне народе који има да се реше, да ли ће променити своје садање држање или не.

Има једна битна ствар, која нас ставља у куд и камо повољнији положај него остале народе. То је свесност, да ми чинимо све што нам стоји у моћи, да остваримо своје националне идеале, да њихово остварење у многим зависи од успеха Руса, који је по општем мишљењу несумњив.

Ми смо своју судбину чврсто везали са Русима. Ми се боримо са највећом храброшћу и вером у победу. Ми радимо на томе, да се изврши уједињење нашег народа.

Али није тако код наших суседа, Румуна и Бугара.

У Румунији народ пре кивљује најтежу кризу у свом политичком животу. Румунске патриоте јасно виде, да неутралност Румуније несумњиво доводи до неуспеха на политичком пољу, који се у току времена може претворити у народну несрећу.

Дипломате Тројног Споразума дали су румунској влади да разуме, да неутралитет никако не може да донесе територијално повећање. Румунија је дала два одговора: Званична Румунија доноси одлуку о продужавању неутралности, народна Румунија изјављује, да је неутралност несрећа за румунски народ. Поред Браћанових изговора да држање Бугарске наморава Румунију да остаје мирна, јављају се јавне оптужбе опозиције да је румунски министар пред-

седник аустријски плаћеник. Тако се из дана у дан очекује отворена побуна против Браћана и либералне владе, који већ прете објављивањем опсадног стања.

У Бугарској је мало већа једнакост између владе и народа. И влада и народ наполетку су се сложили у томе, да неће ништа предузимати против воље Русије, али се исто тако нешто устежу да учине по вољи Русије. Истина, трезвенији елементи у Бугарској признају, да би једино пристајање уз Русију Бугарима донело максималне користи, али то ипак не може да утиче на спољну политику.

Шта може неутралност донети? Несумњиво неутралност је политика опрезности, која дозвољава неутралној држави, да сачувају живу силу своје војске нетакнуту за одлучан тренутак. Али ко гарантује тим државама да тај важни тренутак не пролази баш овог маха? — Кад се Руси нађу пред Бечом и Берлином, тај је тренутак бесповратно пропао и изјаве о неутралности имају исто толико вредности као и срећка, која није извучена.

Шта би могла да тражи Румунија као награду за своју неутралност? Чиме ће Румуја платити руске гробове, растурене по брдима по Ердељу, жртве које Руси поднесу за ослобођење те румунске земље? Изговора нема.

С каквим ће правом при свршетку рата Бугарска положити право на накнаду, кад она, сем за своје војнике, слаби снагу Тројног Споразума за 500.000 румунских и 200.000 грчких војника?

Све се дакле своди на то: ко буде на време стигао да помогне општој ствари, тај ће имати права да за своје

жртве захте одговарајућу награду. Чиме ће се народи правдати пред историјом, ако због несмелости или мржње пропусте и не изврше своју историску дужност?

А време не чека.

Из бојне линије

Не знају где бију

Једног нашег војника, који је у рашу са Турцима био рањен у леву руку Аустријанци ране у десну.

— Ево, брате, жали се шај војник кад је пренет у болницу, и некрст (Турчин) зна где бије а Шваба, сантим кристијанин — па цаа у десну руку. А како ћу да се крстим и Богу молим док ми рана не зарасне?

Лажни извештаји

„Германско-турске победе“

Петроград, 7. нов.

Отомански главни штаб, инспириран свакако од својих шефова и господара, усвојио је тактику немачког и аустријског генералштаба. Сва та три генералштаба објављују свету победе и задобијање великог броја топова и заробљеника, а тај је број тако велики, да кад би у исти био толики, за аустро-немачко-турску војску не би више било сметње, да прекриле целу Русију. У исто време главни штабови наших непријатеља смерно прећуткују наше победоносно наступање кроз Мазурска Језера. Последњи турски командири може да послужи као модел ове тактике, која хипократски игнорише стварност. Говорећи о поморској борби саопштава апсурдност, јер је брзина „Гебенова“ толико већа од руских лађа, да би он ове, у случају да их је заиста гонио, одмах достигао и потопио. Међутим

руске су лађе нетакнуте, док је „Гебен“ из борбе изашао јако оштећен, те није могао предузети гоњење, већ је употребио своју брзину да се спасе.

Прелом у Букурешту

— Важна одлука конзервативаца. —

Ивршни одбор румунске конзервативне странке на свом последњем састанку донео је одлуку, којом се одређује њено држање у садашњим критичним тренуцима. Одлука садржи две тачке. 1) Конзервативна партија треба да предузме мере, да Румунија прекине неутралност; 2) Изјављује неповерење садашњој влади.

Ова је одлука резултат одлучне акције „перјанице конзервативне странке“ Филипеска, огорченог аустријског противника. — Филипеску је против воље шефа своје партије Маргиломана основао удружење „Народна Акција“, које узима претећи карактер према Браћану и осталим, који се оглушују о народне захтеве.

У Букурешту се очекују велики догађаји. Необично узбуђење завладало је свима слојевима становништва, јер се акцији конзервативне партије придаје велика важност.

Судбина Луксембурга

— Протест против немачког насиља. —

У европској штампи већ неколико пута јављали су се гласови да је владарка Луксембурга велика Херцогинја Марија интернирана у једном немачком замку. Али изгледа да су се Немци предомислили, те су је пустили да се врати у своју државу, надајући се ваљда, да ће она остати њихова мирна чиновница. Али први гест Херцогинје Марије био је протест против Немаца.

Јављају из Луксембурга, да је 28. октобра велика кнегиња, отварајући ванредну

седницу парламента рекла ово:

— Ми смо потресени ужасним догађајима овога рата. Наша је неутралност повређена. Ја и моја влада уложили смо протест код држава, које су гарантовале нашу неутралност. Наша права још постоје и нама је обећана сатисфакција за учињену неправду и накнада штете, коју је учинила војска, пролазећи преко наше територије.

Ситуација

Београд, 8. новембра.

Наше су трупе одбиле неколико аустријских напада на наше позиције. Ово су само поједине непријатељске колоне вршиле кретања, вероватно да врше рекогносцирање, али су их наши напали да се у нередовну повуку.

У Источној Пруској узети су важни положаји код Ангербурга и један језерски пролаз; отето је 19 топова. — На фронту између Варте и Одре и на фронту Краков—Ченстохов воде се огорчене борбе, чији је исход непознат. — У западној Галицији офанзива се продужује.

На западном ратишту нема промена. Немци су бомбардовали варош Армантијер.

Братска помоћ

— Одећа за наше браниоце. —

Петроград, 6. нов.

Јуче је упућено из Петрограда за Србију топлог рубља: 300 поткошуља, 300 пари чарапа и 300 рукавица, које шаље Њено Краљевско Височанство Кнегиња Јелена наследнику српскога престола за српску војску и 400 војничких поткошуља, које шаље Железничко Друштво.

Авијатичар

Потпоручник Владимир Ивановић Корольков примио је од начелника штаба тврђаве сасвим кратко писмо, које га је позивало к том утицајном лицу, „по веома важном послу“.

Други би се на његовом месту не мало зачудио, јер начелник штаба, који је командовао са оба пука у тврђави са правима бригадног ђенерала, никад није општно лично са млађим официрима тих пукова, а нити их је имао код себе у стану; али се Корольков одмах сетио и зато се, и ако се уплашио, није ни мало зачудио. Он се брзо прописно обуче и дође у начелнички стан.

— Седите, поручниче, — ослони га ђенерал. — Реците, молим вас, ви сте синоћ мојој кћери изјавили љубав?

— Не, никако, ваша екселенција, та је срећа од мене веома

далеко, — одговори поручник, осећајући да га свег подилазе мрави.

— Значи, дакле, да вам се прохтело само да се нашалите с девојком? — гласом пробуђеног лава запита ђенерал.

— А, не, — протествовао је официр — ни у ком случају не. Моје су намере биле чисте...

Ђенерал се заједљиво закикота.

— Хвала вам и за то, рече он с уверљивом потсмешљивошћу. — То ће рећи, да сте ви хтели да се користите неочекиваним случајем, да би зевнули мозак детету ради својих егоистичних циљева; зар су то чисте намере? Али само дозволите ми, — продужавао је ђенерал одговарајући на очајни протест изражен у целој фигури свог сабеседника, — претпоставимо, да је и ви волете... Но мени се чини, да племенит човек, кад нешто захтева од других, треба да размисли о том, шта он може дати са своје стране... Наравно, ви лепо изгледате,

— развијао је ђенерал даље своју мисао, док је његов сабеседник само ћутао, — а шта можете ви обећати својој будућој породици? Сем здравог тела, немате више ништа, а... реците, где сте учили? — У јункерском московском училишту... — једва промуца потпоручник.

— Е па видите! Значи, да ће се сва ваша будућа каријера завршити после 25 година грошћарске плате, кад ћете у најсрећнијем случају дотерати до батаљонског команданта. Каква је то племенитост предлагати такав живот размаженој девојци? — дотукао је он већ иначе таквим дочеком убијеног молиоца.

Треба приметити, да је тај разговор вођен зато, што је синоћ на официрском балу Корольков, који је већ одавно безнадежно уздицао за Олечком, случајно ову срео, и користећи се прзивима друштва, ангажовао је за котиљон, — ту бескрајну игру, створену искључиво за разне љубав-

не изјаве. Официр се није сећао, шта је говорио својој дами; али мора да га је врео темперамент подстакнут балским околностима, навео да рекне што нарочито, што је посредним путем дошло до ушију начелнику штаба.

— Е, сад доста о томе! — најзад заврши ђенерал. — Ви сада и сами видите да се ваше искрене намере не могу остварити ни на који начин, зато вас молим, да ми дате часну реч, да више нећете разговарати са мојом кћери... У противном, ма колико тешко да ми то пада, ја вам велам, да ћете бити премаштени негде по даље. Дајете ми реч?

Официр пребледе као крпа и задрхта као громом погођен.

— Ваша екселенција, — једва изговори он, — ја потпуно признајем вашу родитељску власт и чак се слажем унеколико са вама. Али дати такву реч, било би тако велика нискост на коју се ја никад не могу решити. Урадите са мном шта вам је воља, али ја

то нећу.

И, поздравивши војнички, он као из пушке излете из собе.

— Шта да радим, шта сад да радим, — понављао је он очајно, истрчавши на њему тако познат тротоар. — Очеvidно, сва је ствар у каријери; али да и хиљаду пута пожелим да умрем, каријера ми се ипак неће побољшати. Академија? — сину му кроз главу, али макар изашао из коже, да би добио академска права потребно ми је више од десет година, а то, разуме се, нико не може дочекати... Одликовати се на дужности, код нас иначе говоре, да је рат близу... Али да је и тако, како се може одликовати гарнизонски официр! Остаје само једно, да умрем, — реши он очајно погледавши на све стране, као вук кога су притерали у теснац.

Одједном му падне поглед на таблу са крупним насловом: — „Канцеларија авијационог парка“ — А, ево спасења! у малу се не оте официру и он потрча на том

После пораза

— Утученост у Аустро-Угарској. —

„Коријере дела Сера“ саопштава преко Трста, да су извештаји о новом одступању аустриске војске у целој Аустро-Угарској изазвали веома мучно осећање. Аустријанци просто не могу да се приберу, како то да после онако сјајних извештаја аустриског штаба, дођу ови неуспеси.

Главни стан аустро-угарске војске пренесен је у Мађарску. Међу ерцхерцегом Фридрихом и начелником штаба фон Хецендорфом настале су велике несугласице које су измирене једино утицајем цара Фрање Јосифа. Генерал Данкл оптуживао је Хецендорфа, да га на његовом нападу на Ивангороду није довољно подржавало кретање аустриских трупа на Сану.

Турска и Немачка

— Виљемове нове жеље —

Немачки цар је примио последњих дана у главном стану три отоманска принца. Двојица између њих су отишли у Погсдам и ставили венце на ковчег Фридриха Великог, у гарнизонској цркви.

По „Локаланцајгеру“ цар Виљем је упутио том приликом Султану поздравни телеграм у којима му најсрданијим изразима жели потпун успех у борби против Русије, заклету непријатељнице Османлија.

Енглези о нама

— Један симпатичан чланак из „Пол Мел Газета“. —

Далеко од ока, далеко од срца, каже стара пословица, и то важи у извесној мери за наше односе са Србијом.

Наша је пажња недавно концентрисана на западно бојиште, а наш интерес за велики сукоб на истоку одржава се вестима, које нам стижу из Петрограда.

Али шта је са Србијом? Та мала словенска држава играла је и игра врло важну улогу у развоју догађаја. Она је у размери својих извора

принела жртве и постигла резултате куд и камо веће него и једна велика сила ангажована у овом рату.

И сад Србија мора да подноси последице тих жртава, које су принели њени војници са дивним одушевљењем за ствар своје отаџбине. Која је то ствар? То је та иста ствар, коју је као своју узела и Британија — ствар народне слободе. Слобода се говори језиком својих отаца, да се верује у њихову веру, да се чувају њихови обичаји и предања, да се с поносом гледа у своју заставу, символ слободе егзистенције једног народа — за све те ствари које укупно чине народност, боре се сада Срби и ми се морамо побринути, да они не трпе ни у чем, где им ми можемо помоћи.

Народ, ако ко хоће да буде достојан тог имена, мора својим знојем извојевати себи судбину. Покушаји, да му се наметне страна „култура“ то не могу оборити и државне Србије даје нов доказ о томе. Кад се слуша о напретку те земље од првих њених бораба са Турцима у 14 веку до данашњег њеног удела у овом великом рату, јасно се види на каквим је мукама била окрећући се најпре једном великом суседу, па онда другоме, и мучећи се чак и у унутрашњим трзавицама — у сталној борби за свој идеал слободе.

Затим се у чланку описује оскудица у лекарима, болничаркама, санитарском материјалу, оделу итд. и позива се енглеска публика на прилагање Одбору за помоћ Србији.

Мађарски безобразлук

— Нарушење румунске неутралности. —

После познатог инцидента на железничкој станици у Предеалу, кад су службеници угарских железница покушали, да ноћу и крадом једној угарској локомотиви прикаче десет румунских вагона са нафтом, десио се још један случај, који разгневио Румуне.

Један одред мађарске жандармерије покушао је да се провуче кроз румунски кордон у намери да допре до места, где су биле сложене намирнице, које су биле куп-

љене за гладујуће мађарско становништво, а чији је извоз забранила румунска влада. Румунска погранична стража осети нападаче, те отпоче крвава борба. Мађари су успели да пребегну преко границе успевши дајсобоном понесу и своје рањенике.

На Шелди

— Холанђани против Немаца. —

Копенхашком листу „Национал Тиденде“ јављају из Ротердама, да су на Шелди ноћу примећени неки непознати бродови. Холандска влада решила је у циљу заштите неутралности да предузме потребне мере.

Командантима холандских форова на ушћу Шелде наређено је, да отворе ватру на сваку лађу, коју приметите ноћу према својим форовима.

Ово је веома карактеристично решење, које показује, да је Холанђанима већ досадило пријатељство Немаца, који за пријатеља сматрају само оног, кога могу до краја експлоатисати. Холанђани су нарочито озлојеђени због варварског поступања Немаца према Белгијанцима.

Српске батине

— Шта највише боли бечлије. —

Дописник „Тајмса“, из Млетака јавља да је срео на италијанско-аустриској граници неке који су се враћали из Беча. Поређујући утисак који је добио од њих са оним који је имао од оних из Берлина, констатовао је, да је термометар нађа у Бечу нижи за неколико степена од оног у Берлину. Берлину је негодно, жудан је новости, окануо се свог ранијег поверења, али Беч отворено страхује, јер је брзо отишла она опијеност која је владала светом кад се предавао онај брутални ултиматум Србији и он је страшно кажњен.

Удар јачи од свих па и од пораза које су Руси задали, то је потпуно наседање охоло царске војске у малој Србији. Разочарење се види на сваком лицу, и то разочарење није далеко од очајања. Аустрија полаже сву своју наду у Немачку. „Једино нас Немачка може спасти“, чита се између редова у бечким листовима.

Са нашег ратишта

АУСРИЈАНЦИ СУ СВУГДЕ ОДБИЈЕНИ

Крагујевац, 7. новембра

Шестог новембра непријатељ је нападао на фронту Шопић — Ушће — Љига. Његов је напад нарочито био снажан на југо-западу од Лазаревца и на положаје код села Шопића

НАША ПОБЕДА КОД ЛАЗАРЕВЦА

На југо-западу од Лазаревца непријатељски напад је трајао целог дана. При том нападу непријатељ је развио снагу више од једне дивизије. После упорне борбе непријатељ је бачен у назад са великим губицима. Заробљено је много непријатељских војника са два официра.

НАПАДИ НА ШОПИЋ

Код села Шопића непријатељ је напао у два маха пре и после подне. Непријатељ је оба пута био снажно одбијен и у испадима које су наше трупе том приликом извршиле заробљена су три непријатељска официра, два кадета и преко 150 војника.

НА ДРУГИМ ФРОНТОВИМА

На осталим фронтовима није се десило ништа значајније.

Бедуини

— Појединости о арапским племенима. — Ратници и вође хаџија. —

Као што је познато, Турска је концентрисала у крајевима Сирије, на обалама Суецког Канала, велики број Бедуина, који су одређени за упад у Египат.

По мишљењу компетентних кругова, напад ће се извршити кроз врло кратко време.

Ми не очекујемо никакав успех од њихове стране, јер ови пустињаци не могу ништа урадити против утврђених енглеских позиција у земљи фараона; требале би турске организоване трупе да их помогну. Ма како било, ови Бедуини биће Турцима извидница.

Бедуини, који представљају најчистији тип арапске расе, сматрају се као мухамеданци, али су врло мало под њеним утицајем. Они су, у опште, остали нез-

набошци и још обожавају камење, дрвеће, планинске врхове и т. д. Нису нимало пријатељи турског господарства, и не трпе, у опште, никакву државну власт.

Они више воле да живе, апсолутно независни, од крађа и пљачке.

Они толико воле независност, да неће да признају ни вође у унутрашњости Арабије, којима стварају много тешкоћа због своје ратоборности.

Није искључена могућност, да ће овај бунтовнички народ данас да се стави у службу Турске у рату против Египта.

Бедуини су подељени на више племена, која живе у Сирији, Месопотамији, на северу и југу Арабије. Као најмногобројније племе у Месопотамији сматра се Мелтефик, које живи у долини Еуфрата и броји 50.000 шатора. Многобројније је племе у сиријској пустињи, које броји близу 750.000 душа.

Ово племе има сем тога 100.000

натпису. — Али, ако ме не приме?... Но нећу ништа изгубити. Ако ми пође за руком, никад нећу наћи боље прилике: све је боље него да се убијем у кревету....

Са таквим закључком он скоро утрча у канцеларију.

II

Срећа је била на страни Королькова. И ако је био пешак и без претходног знања, њега приме у авијатичаре. Одмах је почео да под руковођењем старијих колега изучава ову за њега потпуно нову ствар. У том је букнуо рат. — Због краткоће времена њега нису могли учити нарочитим теоретским знањима, него су га припремили само практички. Користећи се тиме Корольков је ускоро добио допуштење да изврши пробни лет, који је извео веома успешно пред великом гомилом заблених војника.

— Без прорачуна, само безумна храброст! — махнуо је руком командир парна посматрајући

његове еволуције.

— Храброст осваја градове! — одазва се неки стари пуковник. Нека рачунају старешине, а нама нека Бог да храбрости.

И тако је Корольков, сав луд од радости, био признат јунаком од војника, те је сад само тражио прилике да докаже своју храброст.

Прошла је једна недеља, па затим и друга, а у тврђави је све било мирно, и ако су на хоризонту извиднице стално примећивале непријатељске трупе, топове и комору. Било је очевидно, да је непријатељ решио да заобиђе тврђаву. Напослетку командант, који се био скоро сасвим смирио, добије од команданта армије наређбу:

— Наредујем вам, да сместа пошаљете што већи број авијатичара снабдених шестопалачним бомбама на сусрет оклопљеним аутомобилима, који прелазе границу.

Ускоро је Корольков добио на-

редбу, да са једним капетаном изврши тај задатак.

Мало затим изађу из тврђаве два аутомобила са аероланцима и улуте се ка граници. На једном је био Корольков и капетан, а на другом командант парна.

„Ето ме најзад близу циља, говорио је самом себи Корольков, горећи од нестрпљења. — Само да се та проклета чудовишта појаве што пре, па ће се све одмах свршити... Ах, Ољечка, Ољечка!“

— Реците ми, молим вас, куда се возимо? — упита он капетана, који је мирно седео поред њега.

— Ми идемо за пуковником, зар не видите? — флегматично одговори капетан.

— А он куда иде? — забринутито је распитивао младић.

Капетан се весело насмеја.

— Питајте га, то ни он зацело не зна. Разуме се, ми идемо да тражимо те ђаволе машине, о којима знамо само толико, да су они негде прешли нашу границу. Али зар ће они стајати на једном

месту? Ако нас непријатељска коњица не зароби, све ће ово бити само пријатна шетња и само....

Немогуће је, да их пропустимо, немогуће! — скоро ван себе рекао је потпоручник. А ако их пропустимо и не испунимо наређбу... Пуковниче, пуковниче! — позва он пуковника из првог аутомобила. — Молим вас, једну реч.

— Но, шта је? — застаде пуковник.

— Ми тражимо непријатеља, а он може проћи мимо нас, а да га у даљини не приметимо.... Кад бих се дигао у ваздух, били би много сигурнији.

— Па, уздигните се, кад баш хоћете, — пристаде пуковник — и сва послуга поче Королькову помагати да што пре полети.

III

Осетивши се на висини, Корольков изврши неколико великих кругова по ваздуху, пажљиво гледајући на све стране хоризонта, али нигде није ништа при-

мећивао. Већ је хтео да се спусти, кад му се одједном учини, да се један део зеленог поља креће. Упутивши се у том правцу, он је ускоро приметио, да се то не креће поље, него читава гомила незграпних предмета обојени зелено као поље, које су дубоко газили њихови точкови.

— Ево их, ево их, напослетку! — закуца му живо у грудима. — А где су другови? У осталом, није ми стало до њих: нама и иначе на часовима говоре, да се никад не осврћемо на друге, него да пазимо шта је под нама. А колико ли је тих зелених чудовишта? Шта ме се тиче! Ма колико да их има, одмах ћу их угостити....

Авијатичар узе једну бомбу, а било их је свега десет, и поче пажљиво разгледати растојање од поља и рачунати брзину, којом се креће. Али никако није могао израчунати. Боље да баца онако, на случај! — одмахну руком: — Ољечка, Ољечка!...

Са тим уздахом он спусти

ратника са коњима и камилама. Друга мања племена налазе се источно од реке Јордана и на југу од железничке пруге Хеџас. Укупан број Бедуина износи 1.500.000.

Бедуини су ратнички народ и нису ретке крваве борбе између појединих племена. Само они се брзе свуда и на сваком месту опрезно, тако да су велики губици увек избегнути.

На синајском полуострву, које се пружа поред Суецког Канала, живи становништво од 100.000 арапских Бедуина. Они служе обично као вође европским хаџијама од Тира до манастира Свете Катарине Синајске. Али ови Бедуини нису више горди и слободни пустињски ратници; то су само презрене слуге и често завештени од грчког православног свештенства.

Кривица Виљемовог сина

— Пред „болест“ немачког престолонаследника —

Као што је познато, немачког престолонаследника сматрају у Немачкој као кривца за неуспех у Француској. Престолонаследник је „наполеоновски“ покушао да прође кроз Аргонску шуму, али је ту тотално тучен, те је тиме компромитовао положај немачког десног крила и центра у Француској.

Сад јављају, да је неколико веома утицајних немачких ђенерала управило цару Виљему једно писмо, у коме су изнете све војне погрешке његовог сина, на стално мешање овога у туђе диспозиције и на опасноет, која зв војне операције проистиче из таквог стањи ствари.

Ко ли ће се пре „разболети“, престолонаследник или ђенерали — протестанти.

Турски терор

Шта чине немачки савезници.

Римској „Трибуни“ телеграфу из Каира, да бегунци, који су тамо стигли из Сирије причају страшне ствари о турском терористичком режиму у Сирији и Палестини.

Откако је објављен рат, поданици Русије, Енглеске и Француске имају да трпе најжешћа гоњења. Међу представницима власти и чинов-

ницима конзулата дошло је до неколико озбиљних сукоба.

Фанатична муслиманска гомила, потстакнута немачким агентима, покушала је да уништи зграде француских и енглеских банака у Палестини, али је особље конзулата са оружјем у руци одбило нападе. Међутим турске власти не дозвољавају поданицима Тројног Споразума да напусте турску територију.

Новости из Зајечара

— Рањеници. — Зима. — Последњи дани. —

(Допис „Пијемонту“)

Зајечар, 2. новембра.

Зајечар, који је за време прошлих ратова, особито за време бугарског рата, био један од центара у који су евакуисани рањеници, данас већ није то. Додуше, и сада има у Зајечару рањеника и болница, али је њихов број сада мали. Тако сада у свима зајечарским болницама број рањеника не износи више од 400, међу којима је и неколико официра. Но и ако број рањеника није велики, ипак се осећа оскудица у лекарском особљу и санитетском материјалу. Број смртних случајева код рањеника до сада је био знатан.

Нагла промена у времену ових дана се необично јако осећа у Зајечару. Већ је ево више дана, како је некако облачно и пуно кише, а ноћи су нам необично хладне тако, да смо већ два пута имали мразна јутра.

Приличан број добоглица и интернираних, који су овамо дошли са скромним средствима најбоље осећају ову промену. Сва је срећа још у томе, што се код нас живот, бар у материјалном погледу, у многоме разликује од живота у Нишу.

Последњих 15 дана живот је у Зајечару у многоме измењен.

Доста је света ових дана из Зајечара отишло. Томе кад се додла хладноћа, онда је донекле бар појмљива она пустош, која влада од јутра до мрака зајечарским улицама. Само се, по мало, ноћу живи. — К.

Прегизлата на „Пијемонт“ стаје један динар месечно.

бомбу, која шумно полете на ниже: чу се страшан тресак и над чудовиштва се подиже густ облак жутог дима. Кад се дим растурио, Коруљков са радошћу примети, да је један од аутомобила непријатељских лежао на боку, немоћно тандрчући точковима.

— Браво! — узвикну он очарано. — Е, сад ћемо послати и другу...

Кад је спремио другу бомбу, он издалека чу клопање туђег мотора.

— А, то су другови! — рече у себи Коруљков. — Сад ће већ боље ићи, и ако не могу пратити њихово летење.

Али није стигао ни да испусти бомбу, кад поред њега прозвиздаше два куршума.

— Гле, то није друг, него непријатељ, сену му кроз главу. — Шта ли је то: дирижабл или аероплан? Али нека је и сам ђаво, ја ћу испунити своју дужност!

Он испусти бомбу.

Али у том добије силан ударац и спази, како се нека површина навали на предњи део његовог апарата. Према њему седео је пун остарији плав човек, који је пажљиво руковао ручицом мотора, а при том га је гледао право у очи...

— Не трудите се, колега, — полако рече Немац на руском. — Знајте да ако убијете мене, ви ћете се смести разбити о земљу. Међутим, ако радимо солидарно, ми се још можемо спасти...

Коруљков спусти револвер, али не одговори ништа.

— Ви сте дејствовали беспрекорно, — продужавао је Немац, — и ја сам на вас налетео, пошто нисам знао, како да вас ометем у вашем лепом послу... Али сада, када смо и један и други поштено извршили своју дужност, била би права лудост гинути, лишавачући на тај начин своју земљу добрих војника. Надам се, да сте ме разумели и да ћете радити исто што и ја.

Дневне вести

Кнез Трубецкој

Кнез Трубецкој, посланик руски у Србији, отпутовао је из Петрограда за Ниш.

Руске милосрдне сестре

Руске милосрдне сестре, које сада раде по болницама посвећујући се свом топлином своје племените душе неговану наших рањеника нису заборавиле на нејач оних, који на бојним пољима залажу животе своје за општу словенску ствар, те су, одвајајући свака од својих скромних новчаних средстава, скупили међу собом дин. 98'40. Тај новац предаг је, по њиховој жељи, Господину Епископу Нишком као помоћ деци, која су остала без средстава за живот, што су им родитељи у рату пострадали.

Нови срески начелник

Потписан је указ којим се поставља за среског начелника среза јабланичког г. Пера Вујић, писар кварта те-разиског.

Склоништа добоглица

Да би се помогло сиромашним породицама и појединцима, који су услед ратних операција принуђени да привремено напуштају своја огњишта, Г. Министар Просвете и Црквених Послова наредио је, да се у свима местима где добоглица има много, а није им могућно наћи друга склоништа, учioniце школских зграда као и слободне просторије манастира и црквених кућа употребљавају за смештај сиромашних добоглица.

Нови члан управе вароши

За члана управе вароши Београда постављен је г. Јован Илић, срески начелник, среза јабланичког.

Испитна комисија

На основу чл. 1 и 2 Правила о полагању професорског испита за ниже пољопривредне школе, Господин Министар Народне Привреде поставио је на три године: за председника испитне комисије г. Љубомира Ј. Новаковића, бив. Министра Народне Привреде и бившег управ-

теља Школе за Винодеље и Воћарство, и за чланове: г. г. Душана М. Спасића, начелника Министарства Народне Привреде; д-ра Живојина Ђорђевића, професора Универзитета; Павла Т. Тодоровића, инспектора Министарства Народне Привреде и Александра Г. Јовановића, управитеља школе за Сточарство и Планинско Газдовање.

Фабрике шећера

Између фабрика шећера у Београду и Ђуприје закључен је споразум о откупу шећерне репе.

Споразум је учињен услед тога што је фабрици шећера у Београду онемогућен рад.

Жетва памука

Министарство Народне Привреде, преко Дипломатске Агенције у Александрији, добило је извештај да је овогодишња жетва памука у Египту врло добро понела и да се берба памука цени на једну милијарду динара.

Како је услед ненормалних прилика тражња врло слаба, то је цена сировине памука спала готово за половину уобичајене цене.

Ово се доставља пословном свету ради знања и даљег управљања.

ТЕЛЕГРАМИ

Један деманти

ЛОНДОН, 7. нов. — Новост из турског извора којом се јавља, да су отоманске групе нападе Фао, на ушћу Шатдлараба 2. новембра и да су Енглези изгубили 1.000 људи, апсолутно је лажна.

Снабдевање Лондона

ЛОНДОН, 7. нов. Службено. — Захваљујући будном чувању британске флоте приступ лондонском пристаништу био је увек могућан, услед чега се сваковрсних животних намирница тамо сад налази у већој количини, него ли икад до сад.

Последње вести

Немци остављају топове

Петроград 7. новембра. Службено

Напорима немачким иде се на то, да се пробије наш фронт између Висле и Варте. 6. новембра наша је офанзива била крунисана делимичним успесима. На северо-западу од Лођа запленили смо батерије тешке немачке артиљерије, 10 митраљеза и неколико стотина војника.

Пред Краковом — На Карпатима

Петроград, 7. новембра

Упорне борбе на фронту Ченстохов—Краково развијају се нормално. Од 4. до 6. новембра заробили смо више од три хиљаде Аустријанаца. У Галицији заузели смо Висњец, Гортичко, Дуклу и Ужок.

Немачки неуспеси у Француској

Лондон, 6. новембра

Немци су покушали да заузму село Траси-ле-Вал на Ену. После огорчене борбе непријатељ је био одбијен с огромним губитцима. На осталом фронту позиција савезника остала је непромењена.

јатичара.

— Ољечка, Ољечка! — још се једном чуло са висине; а затим се и машине и људи претворише у једну безобличну масу.

Глигорије Ољшански.

Ратне ситнице

У борбама код Араса Енглези и Французи су заробили једном приликом читав батаљон пруске гарде, сем тога један расклопљен топ од 42 сантиметра са неколико официра Крупове Фабрике.

Наименовање немачког престолонаследника за главно командуваче на руском фронту, у Енглеској је примљено с потсмехом, јер је свима позната његова неспособност; као поуздано се надају, да ће Руси ускоро уништити Немце.

Канадска влада прогласила је

опасно стање у провинцији Гропинг.

Немци су отпочели страшно бомбардовити Соасон. Последњих дана немачка артиљерија, која бомбардује варош, избацивала је по 80 граната у минути. Од вароши су остале саме рушевине.

Немачки званични кругови држе у тајности вест о потопљењу „Емдена“. Интересантно је, да је командант ове крстарице изабран за почасног грађанина вароши Нириберга и изабран за почасног доктора аугсбуршког универзитета.

Број погребених немачких војника поред обала Изерског Канала премаша 37.000. Под Диксмидом, савезнички сапери сарањивали су пуних пет дана немачке лешеве.

„Савиначка Касина“ Фалијал кафане „Руског Цара“

Један део чувеног подрума код „Руског Цара“ са свима домаћим и страним винима („Рујица“ црно и бело карловачко, жупско, ризлинг, бордо, медок и т. д.) пресељен је у „Савиначку Касину“, коју је узео под закуп Владимир Радовић, ресторатер код „Руског Цара.“

Како је у овим приликама и за грађанство на Врачару потребна једна кафана која ће их задовољити у свако доба добрим пићем и гујном, закупац кафане „Руски Цар“ сматрао је за своју дужност, да узме под закуп и „Савиначку Касину“ да би својим поштованим посетиоцима којима је сада немогуће долазити код „Руског Цара“ дао могућности да у својој непосредној близини имају кафану првога реда.

Одлична и најбоља кујна код „Руског Цара“ даје поштованом грађанству на Врачару потпуно уверење да ће и „Савиначка Касина“ располагати истом кујном и свим удобностима које има кафана и ресторација „Руски Цар.“

Цене најумереније

3-3

ВЕЛИКО СТОВАРИШТЕ ШТОФОВА ЗА МУШКО ОДЕЛО И КРОЈАЧКОГ ПРИБОРА

Поповић, Лазаревић и Комп. --- Београд

Препоручује п. п. највећи избор штофова за зимску сезону као и једну велику партију ШТОФА ДУБЛЕА-УЛСТЕРА

Молимо поштоване муштерије из унутрашњости да нас изволе посетити ради избора истих, пошто због ванредних прилика мустре неможемо на увиђај слати. Уједно јављамо да железница прима робу на отправљање од станице Ресника. 10-10

ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРНИЦА

Геце Кона --- Београд

добила је следеће ратне карте:

1. Велика карта Европе (War Map of Europe)	цена дин. 2.50
2. Europa Central (карта Европе франц. издање)	3
3. Empire Allemand (2 листа велика са немачко-француско немачко-руским бојиштем II)	6--
4. Frontière Franco Allemande француско-немачко бојиште I лист	1.80
5. Frontière Franco Allemande (2 велика листа генералштабне карте франц.-немачко бојиште)	6--
6. Цвијић, карта Србије (Срп. Аустриско бојиште)	1--
7. Маринковић, карта Србије	2.50
Са поруџбином има се и новац послати.	1-3

Капци од артије

Већа количина капака од артије продаје се. Упитати уредништво „Пијемонта“ — Краљ Александрова бр. 12. 13--

Фабрика Цемента

У РИПЊУ

има на стоваришту одличног Портланд и Роман цемента. Обратити се Ресавска ул. бр. 69. Београд. 7-10

Дрогерија ГУСЛАР

КОЛАРЧЕВА БРОЈ 5.

није ни за време најопаснијег бомбардовања престала да ради, а понајмање би сад како проносе гласове неки шкартови из позадине.

У радњи је стручан апотекар — магистер фармације.

Има КАО И УВЕК довољно разноврсне дрогериске и апотекарске робе, фотографских плоча, НИЦА зетина за јело, рума, чаја и коњака, белгиских медицинских стаклади и свих других потреба.

Спремамо НОВ ЦЕНОВНИК и разаслаћемо старим муштеријама.

Ни железница ни пошта не примају робу, али нашим познатим муштеријама шљемо по прилици.

Дрогерија ГУСЛАР 19-20

Изгубљена

Пре два дана на путу од Управе Фондова до Цветног Трга изгубљена је једна пензиона књижица са 40 динара у папирном новцу. Моли се сваки онај које буде нашао да је донесе у уредништво овога листа пошто је то књижица једне сасвим сироте жене са петоро деце. 3-3

ПОМОДНО ГАЛАНТЕРИСКА РАДЊА

Душана В. Пешића

— НА ТЕРАЗИЈАМА —

препоручује поштованим муштеријама велики избор капуљача, подкошуља, зимских пешкира и другог разноврсног зимског веша.

Цене умерене и строго утврђене. 1-5

У кафани Панте Костића

КОД

Вука Караџића

(СКАДАРЛИЈА)

Преко целог дана точи се свеже пиво (чаша 0.20, кригла 0.30 п. д.) велики избор природног пића и српских мезелука. — Услуга брза и тачна. 6-21

Готово је и ДРУГО ИЗДАЊЕ сасвим допуњена са свима местима ЦЕЛОКУПНА КАРТА

Европског ратишта

ЦЕНА КОМАДУ

једнобојна три гроша, у бојама један динар КЊИЖАРА

Косте В. Илића

преко пута Новог Двора уз поруџбину и новац треба слати упутницом. 4-5

Стовариште ћурчиске робе, конфекције, ерделских и кримерских шубара

Д. КОВАЧЕВИЋА И КОМП.

Краља Александра 72.

Отворено је и препоручује велики избор шубара сопствене израде, нарочито г. г. трговцима из унутрашњости који се за непосредну куповину или поруџбину могу обратити и на стовариштима ове фирме у Х. Паланци код Милутина Ђорђевића, и у Краљеву код Сретена М. Ковачевића трг. онд. 3-3

На алексиначком гробљу 11. ов. мес. у 10 и по часова пре подне даваћемо четрдесетодневни помен нашем милом

Момчилу-Моми Т. Богдановићу

нареднику — питомцу В. Академије

Благодаримо овом приликом свима рођацима, пријатељима и познаницима на указаном саучешћу у нашој превеликој тузи.

8. новембра 1914 г. у Београду.

ОЖАЛОШЋЕНИ:

Мати Лепосава сестре: Душица и Шана, брат Немања. 1-3

Трајим За Црвени Крст

свога оца Миладина Степанића округ подрински срез јадрански општина грчарска, село Руњани. Молим ко зна нека јави његовом сину Вујици Степанићу помоћнику у радњи Аде Б. Динића и Комп. 3-3

У вароши Књажевцу за Коло „Београд. Милосрд. Сестара“ скупила г-ђа Загорка Ст. Стојановићка п.пред. Подружине Жен. Друштва:

Г-ђа Загорка Ст. Стојановићка п.пред. Женске Подружине 5 дин., г-ђица Спаса Симићева учит. рада 2 дин., г-ђица Милица Кајгинова учит. рада 4 дин., г-ђице Љубица Живановићева 1--., Олга Спасићева 1-- Даринка Филиповићева 1--., Даница Милосављевића 1--., Босилка Тимилићева 1--., Добрила Младеновићева, Загорка Спасићева Босилка Бисићева, Босилка Станојевићева, Јелена Тодоровићева, Даница Станковићева, Јелисавета Јефтићева, Бранислава Живковићева, Јелица Димићева, Даринка Живковићева, Стојана Стојановићева, Радмила Симоновићева, Надежда Срећковићева по 50 п. д., Даница Стојковићева и Живка Ђирковићева по 40 п. д., Даница Јовановићева 0.20 п. д., Радмила Миленковићева и Зорка Цветковићева по 1-- дин., Рујица Здравковићева, Рујица Милосављевићева, Рујица Васиљевићева, Вукосава Веселиновићева по 0.50 п. дин.

Кошуља и Гаћа

Чарана, Унтерцига, Шлофијанки и разне платнарске робе, продаје најјевтиније и најсолидније

Магацин Благојевића 12-12 Београд—Теразије

Ко зна

у којој се болници налази Милош Јеремич пешад. поручник 18 пука I поз., нека јави Богољубу Марјановићу, чинов. Управе Фондова — Ниш. 3.3

„Пијемонт“ прима огласе по најумеренијој цени.

Најбољих Кримера, Астрегана, Сомота, Порхета

као и разних артикала за јесењу и зимску сезону у ванредно великом избору има

ПОМОДНА ТРГОВИНА

Браћа Х. Габај КОД „КРУНЕ“ кнез Михаилова ул. бр. 33. Београд Преко од Гранд Хотела. 4-4

Нове и праве шумадиске шљивовице

имам закључене до 15 хиљада кила За кафеџије и продавце нарочита цена. РАДЊА

Новице Зејаковића Краља Петра ул. 59. 5-5

Настојник

Владимир Станојевић грађевинар станује у кафани „Ужица“ нуди се за настојника и оправку кућа за скромну награду. 3-5

КАРБИДА

може се добити само код Николе Јовановића Стари Телеграф--Београд Има око 300 половних цакова. 3-3

Две писаће машине

американски сто ко има на продају нека јави уредништву. 5,5

Штампарија

добро сортирана словима шарама, клишетима, линијама, великом шпел машином и асталским бојом продаје се по врло повољној цени.

За цену и погодбу обратити се Жики Ј. Соларовићу у Алексинцу. 3-3